

Työterveyslaitos

Antti Kasvio

Vallitsevan kasvumallin kestämyys – onko työkeskeinen sosiaalipolitiikka tullut tiensä päähän?

*Puheenvuoro Sosiaalipoliittisen yhdistyksen kestävä
kehityksen työpolitiikka –seminaarissa Helsingissä
17.10.2012*

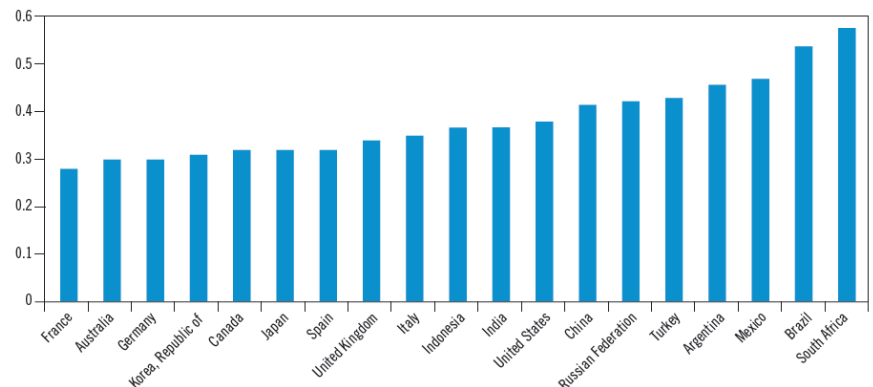
Työn uskonto

- 'Hyvinvointia työstä' meidän virallisena sloganinamme
- Laaja poliittinen konsensus työstä nykyaikaisen hyvinvointiyhteiskunnan peruselementtinä
 - riittävän vahva talouskasvu & korkea työllisyysaste hyvinvointiyhteiskunnan rahoituspohjan edellytyksinä
 - tulee mahdolliseksi tuottavuuden & työelämän laadun samanaikaisella kehittämisellä
 - tuottava osallistuminen tärkeää myös yksilön hyvinvoinnin & syrjäytymisen estämisen kannalta
- Juuret pohjoismaisen hyvinvointiajattelun perinteessä
 - ja Pekka Kuusen ajatuksissa sosiaalipolitiikan roolista inhimillisten voimavarojen mobilisoijana
- Ajattelun globaali ulottuvuus
 - köyhyyden voittamisen mahdollisuudet avautuvat työpaikkoja synnyttävän kasvun & 'säällisen työn' välityksellä

Ongelmia

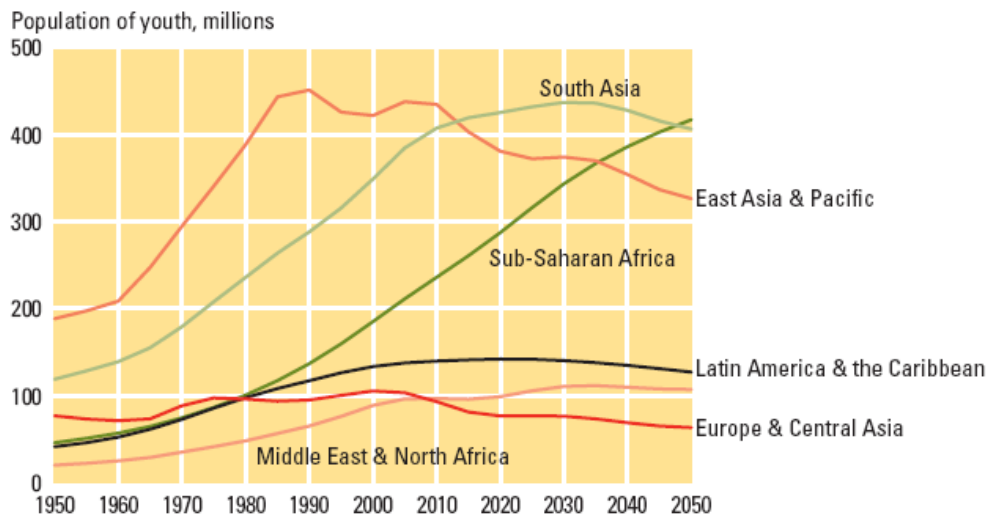
- Hidas kasvu & korkealle tasolle juuttunut työttömyys teollisuusmaissa
 - julkissektorin velkaantuneisuus & työpaikkojen virta muualle vaikeuttavat tilanteen korjaamista
 - teknologisen työttömyyden uhat *
 - onko kasvun aika ylipäätään väistymässä? Robert J. Gordonin viesti *
- Työelämän syvenevän polarisaation uhat
 - mediaanitulojen kääntyminen laskuun Yhdysvalloissa *
 - USA ei mikään ääritapaus

Figure 13. Income inequality in 620 countries (gini coefficient, most recent year)

- Entä kehitys tästä eteenpäin? McKinsey Global Instituten tuore raportti [*](#)
- Haasteet eivät lopu vielä tähän
 - suuren muuton eteneminen kehittyvissä maissa
 - uusien suurten ikäluokkien tulo työmarkkinoille

Figure 1.5 Trends in the developing world's population of young people vary significantly across regions

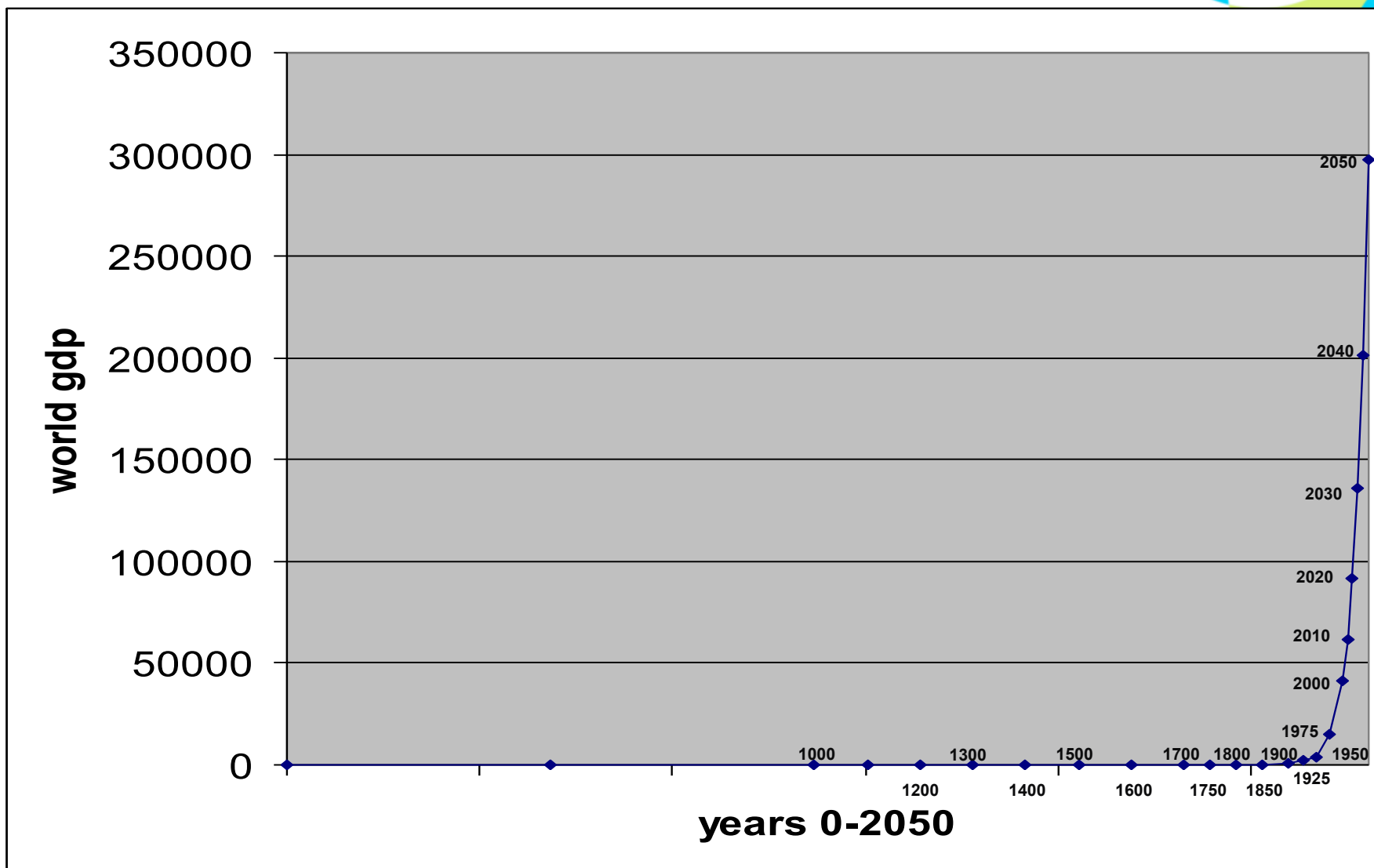
Source: United Nations (2005b), medium variant.

age 12-24

- Resurssien mobilisointi synnyttää valtavan kasvupaineen lähivuosikymmenten aikana
 - 4 %:n vuotuinen kasvu johtaisi maailman kokonaistuotannon kasvamiseen lähes 5-kertaiseksi vuoden 2010 tasosta
- Jo tähänastinen elintason 30-kertaistuminen lännessä & väestönkasvu edellyttäneet luonnonvarojen intensiivistä hyödyntämistä
 - valistuksen suuri keksintö toiminut prosessin liikkeelle-saattajana
 - kehitystä kannattaa tarkastella pitkällä aikavälillä

World GDP 0-2050

0-2000 according to Bradford deLong: http://econ161.berkeley.edu/TCEH/1998_Draft/World_GDP/Estimating_World_GDP.html; 2010 according to IMF estimates, 2020-2050 if the world economy grows with 4 per cent a year

- Tuloksena luonnon ylikuormittuminen & lisätty riippuvuus kompleksisten järjestelmien häiriöttömästä toiminnasta
- Kasvun jatkuminen entisellään ei ole mahdollista
 - ilmastonmuutoksen eteneminen *
 - resurssien ehtyminen *
 - kompleksisten järjestelmien kriisiytyminen *
- Populaatiobiologin synkkä ennuste *
- lajimme runsastuminen ei toteudu lasketulla tavalla
- Onko kestävä kasvu t. ekomodernisaatio ratkaisu?
 - ei kuten ei degrowth tai radikaali yksinkertaistaminenkaan
 - sama elintaso ilman fossiilisia polttoaineita edellyttäisi resurssien vielä intensiivisempää hyödyntämistä

There Is No Alternative

- Toimintojemme radikaali & nopea sovittaminen planetaarisiin rajoihin
 - iso haaste etenkin länsimaissa
 - voi muodostua tulevaisuudessa sosiaalisten erojen tärkeimmäksi tasoittajaksi
- Työn uusi tarkoitus
 - keskeisten tarpeiden tyydyttäminen & hyvän elämän saavuttaminen sallitun ekologisen jalanjäljen rajoissa
 - uusien työnteon tapojen & kulttuurien kehittyminen
- Pelkkää taivastelua?
 - päätöksentekijöiden kaikki huomio edelleen uuden kysynnän luomisessa & työllisyyden parantamisessa
 - muutos muhii pinnan alla
 - nykyisen kasvun kestättömyys päivä päivältä ilmeisempää
 - toivottavasti ajattelutavat muuttuvat ennen kovin suuria katastrofeja

Meidän roolimme

- Pohjoismaat olleet viime vuosisadan alkupuoliskolta lähtien edelläkävijöitä
 - työperustaisen hyvinvointiyhteiskunnan rakentamisessa
 - työelämän modernisaatiokehityksen eteenpäinviemisessä
 - kestävän kehityksen periaatteiden toteuttamisessa
- Kykenemmekö jatkossa edelläkävijyyteen
 - uuden talouden ja yhteiskunnan rakentamisessa
 - kestävien työnteon järjestelmien kehittämisessä
 - kestävyuden kaikki aspektit huomioon ottaen
 - valtava paradigman muutos sosiaalipoliittisessa ajattelussa
- Suomi joissakin suhteissa heikoin lenkki
 - odotan kiinnostuksella valtioneuvoston uutta tulevaisuusselontekoa

kiitos!